Participatieplan onderhoud Heggerankweg

Wat gaan we doen?

Achtergrond
Heggerankweg is een straat in Oud Noord met 225 woningen, waar ongeveer 400 mensen wonen. De bewoners wonen in sociale huurwoningen van 3 verschillende woningcorporaties (Eigenhaard, Stadsgenoot, Rochdale). De verduurzaming en renovatie van de woningen heeft meer tijd in beslag nemen dan vooraf was aangekondigd. Ook wachten de bewoners van het Rochdale gedeelte nog op een renovatie. Dit heeft tot klachten, spanningen en toenemende meldingen van agressie geleid. De bewoners van Eigen Haard hebben daarom ingesproken bij de Raadscommissie Woningbouw en Volkshuisvesting op 15 januari. En zochten bewoners van Stadgenoot hun heil bij Red Amsterdam Noord en stichting WOON.

Nu staan er ook onderhoudswerkzaamheden gepland vanuit de gemeente. Hiernaast lopen er reeds verschillende trajecten waarbinnen twee speeltuinen worden heringericht en een andere speeltuin in het onderhoudstraject zit. Ondanks dat de voortuinen worden ervaren als onderdeel van de benedenwoning, liggen deze op gemeentegrond (voor de voortuinen van Eigen Haard geldt dat deze zijn uitgegeven in erfpacht). Kortom er komt veel op de bewoners af.

De geplande onderhoudswerkzaamheden
De onderhoudswerkzaamheden houden in dat er van gevel tot gevel, inclusief de voortuinen en de ondergrond gewerkt moet worden. De voortuinen zullen op kosten van de gemeente worden opgehoogd en opnieuw worden aangelegd.

Uit de input van bewoners, data-onderzoek en diverse bezoeken aan de buurt blijken de volgende opgaves:

- Hittestress (te hoge tempraturen waardoor gezondheidsrisico's kunnen ontstaan) en wateroverlast bij hevige buien;
- Te smalle stoepen (90 – 120 cm) om te lopen (met een kinderwagen of rollator);
- Behoefte aan meer ontmoetingsplekken;
- Slechte staat van de openbare ruimte in algemene zin (weg, stoep, groen);
- Afval problemen.

Opbouw document

In dit document wordt eerst beschreven hoe buurtbewoners tot nu toe betrokken zijn. Vervolgens hoe buurtbewoners tijdens het proces op de hoogte gehouden worden, op welke manieren zij mee kunnen doen en welke vragen zij vanuit de gemeente kunnen verwachten. Vervolgens worden de randvoorwaarden beschreven: wat staat al vast en binnen welke kaders wordt er gewerkt? Daarnaast volgt een planning en een toelichting hoe de gemeente omgaat met de input die tijdens het proces wordt opgehaald.

Hoe is de buurt tot nu toe betrokken?

Eind 2024 en in het voorjaar van 2025 heeft de gemeente verschillende bewonersbijeenkomsten bijgewoond om te horen en zien wat er speelt in de buurt. Daarnaast heeft de gemeente verschillende wandelingen door de straat gemaakt om de technische staat te bekijken (zogenaamde 'schouwen'). Op 20 maart heeft de gemeente een bijeenkomst georganiseerd waar een aantal actieve bewoners en leden van de drie bewonerscommissies aanwezig waren. Tijdens deze bijeenkomst is het beoogde participatieproces toegelicht en zijn er verschillende vragen gesteld. De input van deze sessies zijn verwerkt in dit participatieplan dat na vaststelling door het Dagelijks Bestuur van stadsdeel Noord zal worden gedeeld met de buurt.

Een aspect om rekening mee te houden is dat een groot gedeelte van de buurt bestaat uit bewoners tussen de 40-65 en 65+ jaar en er relatief veel mensen van buiten de EU, laaggeletterden en digitaal moeilijk bereikbare personen wonen. Volgens een van de woningcorporaties in de verkennende gesprekken is het vertrouwen van de buurt in instanties als de gemeente laag en wonen er relatief veel kwetsbare bewoners (financiële problemen, werkloosheid). Een eerder gedane (en gebroken) belofte is het vervangen van een plastic picknick-tafel en het nog niet kunnen oplossen van de structurele verzameling van grofvuil aan de Kamperfoelieweg. Het plaatsen van een tafel kan worden meegenomen in het onderhoudswerk, ook zal er worden gezocht naar een oplossing voor de grofvuil-plek.

Hoe kunnen buurtbewoners meedoen in het vervolgproces?

Openbare ruimte

- Buurtbewoners worden via verschillende communicatiemiddelen (brief, flyer, facebook, website en buurt-whatsapp-groepen) geïnformeerd over het project,, wanneer en binnen welke voorwaarden zij invloed kunnen uitoefenen.
- Met een breed aanbod van verschillende type communicatiemiddelen zetten we ons in om ook anderstaligen, laaggeletterden en mensen met licht verstandelijke beperking te bereiken. We zullen een extra inspanning leveren wanneer we merken dat we bepaalde (mogelijke kwetsbare) bewoners niet bereiken.
- We verkennen de bereidheid van actieve buurtbewoners om een verbindende rol te spelen naar de rest van de buurt/ hun 'blok'.
- Het ontwerpvoorstel voortuinen en het ontwerpvoorstel van de openbare ruimte wordt voorgelegd aan bewoners om met hun input de kwaliteit te verhogen (toetsen en verrijken).

Voortuinen

- Omdat de straat moet worden opgehoogd, kunnen we niet anders dan ook de voortuinen ophogen, om te voorkomen dat overtollig water in de voortuinen blijft staan ('badkuipjes'). De voortuinen van de sociale huurwoningen liggen op gemeentegrond, de

voortuinen van de woningen van Eigen Haard (nummers 2 – 48 & 19 – 49) zijn uitgegeven in erfpacht.
- De voortuinen worden op kosten van de gemeente opgehoogd en opnieuw aangelegd. De gemeente zal een aantal ontwerpen maken, met input uit de buurt, waaruit gekozen kan worden. Aan bewoners van benedenwoningen wordt gevraagd om een keuze te maken uit een beperkt aantal varianten voortuinen. Ook de bewoners van de hierboven genoemde Eigen Haard-woningen krijgen de optie om de voortuin op kosten van de gemeente opnieuw aan te leggen. We zullen een extra inspanning leveren wanneer we merken dat we bepaalde bewoners niet bereiken. De mensen die we niet bereiken of die niet betrokken willen worden, zullen een standaard variant voortuin krijgen.
- We komen tot gedragen afspraken over de aanleg en het onderhoud van de voortuinen met duidelijkheid over ieders rol en verantwoordelijkheden (Gemeente, woningbouwcoöperaties, bewoners).
- Bij het komen tot afspraken over het onderhoud en de groenparticipatie in bredere zin, werken we samen met een coalitie van actieve Noordelingen die toewerken naar de oprichting van een Groen-Coöperatie. Groen-Coöperaties zijn een relatief nieuwe vorm van bewonersinitiatieven die zich op verschillende manieren richten op aanleg, beheer en onderhoud van stadsgroen. Lees hier meer over de oprichting van een Groen-Coöperatie in Nieuw-West.

Wat is de invloed van de buurtbewoners?

In dit project is er sprake van diverse vormen van invloed door bewoners. Hieronder een korte toelichting.

- *Informeren en luisteren*. Buurtbewoners worden geïnformeerd over het project, en de gemeente luistert naar deze signalen. De gemeente geeft aan met welke signalen wel of geen rekening gehouden kan worden. .
- *Reageren*. Buurtbewoners worden uitgenodigd te reageren door hun mening te geven over het project. De gemeente geeft aan welke meningen ontvangen zijn en hoe die wel of niet kunnen worden verwerkt in het project.
- *Adviseren.* Buurtbewoners worden uitgenodigd te adviseren door ideeën en suggesties over het project te delen. De gemeente geeft aan welke adviezen zijn verzameld en hoe we die wel of niet kunnen verwerken in het project.
- *Beslissen.* Bewoners van benedenwoningen met een voortuin worden uitgenodigd een keuze te maken uit een beperkt aantal varianten voortuinen. We zullen een extra inspanning leveren wanneer we merken dat we bepaalde bewoners niet bereiken. De mensen die we niet bereiken of die niet betrokken willen worden, zullen een standaard variant voortuin- krijgen.

Wat vragen we aan buurtbewoners?

Algemeen openbare ruimte

Buurtbewoners kunnen meedenken (reageren/adviseren) over de volgende onderwerpen/vragen:

- Wat vindt u belangrijk bij het ontwerp voor de buurt (meer groen, plekken voor fietsparkeren, ontmoeten) etc.
- Waar in de buurt ziet u meer ruimte voor groen, plekken voor fietsparkeren, ontmoeten?
- Wat vindt u van het ontwerpvoorstel en het uiteindelijke ontwerp voor de openbare ruimte?
- Zijn er zaken die u mist in het ontwerpvoorstel en het uiteindelijke ontwerp?

Voortuinen

1. Buurtbewoners van benedenwoningen met een voortuin worden gevraagd input te leveren (reageren/adviseren) over mogelijke ontwerpen voortuin grenzend aan de benedenwoningen.
2. Buurtbewoners, gemeente en Eigenhaard, Stadsgenoot, Rochdale komen gezamenlijk tot afspraken over de volgende onderwerpen/vragen:
    a. Welke partij (gemeente, Eigenhaard, Stadsgenoot, Rochdale, bewoners) heeft welke rol en welke verantwoordelijkheden bij de aanleg en het onderhoud van de voortuinen in de periode 2026-2035?
    b. Wat hebben buurtbewoners nodig om zelf/gezamenlijk de tuinen te onderhouden en wat kan er worden georganiseerd voor bewoners die aangeven hun tuin niet zelf te willen/kunnen onderhouden?

Wat staat al vast?

- *De werkzaamheden zijn van gevel tot gevel* (inclusief de ondergrond, kabels & leidingen). De gemeente onderzoekt welke mogelijkheden er zijn in de openbare ruimte vanuit de technische opgave (voldoen aan normen) en kansen (bomen en groen verminderen hittestress).
- *Herbestemmen (=krijgen een andere invulling) autoparkeerplaatsen*. We kiezen voor een veilige openbare ruimte waarbij de openbare ruimte uitnodigt tot verplaatsen, ontmoeting, ontspanning en spelen. Een veilige openbare ruimte betekent dat we zorgen voor voldoende waterbergingscapaciteit bij piekbuien tot 70mm (dat is 70 liter per vierkante meter per bui) en minder hitte door de aanwezigheid van meer bomen. Een veilige openbare ruimte betekent ook dat er voldoende fiets-parkeerplekken zijn en mensen veilig gebruik kunnen maken van de straten en stoepen. Om hier ruimte voor te maken worden parkeerplaatsen opgeheven. Het herbestemmen van autoparkeerplaatsen valt binnen het vastgestelde parkeerbeleid, hierover is geen participatie mogelijk.
- *Behoud van bomen*. We zijn zuinig op de bomen in onze stad. We kappen daarom geen gezonde bomen tenzij dit nodig is vanwege de veiligheid of omdat het echt niet anders kan vanwege de werkzaamheden (wanneer bijvoorbeeld een leiding écht vervangen moet worden en dit niet kan zonder de wortels weg te graven). We kappen dus geen bomen om zo meer parkeerplaatsen te creëren of een speeltuintje aan te kunnen leggen. Participatie op dit uitgangspunt is niet mogelijk.
- *Groen tenzij*. Is het stads-brede uitgangspunt als het gaat om de inrichting van de openbare ruimte, dit betekent meer groen in de openbare ruimte tenzij het echt niet anders kan. Het is niet mogelijk als de toegankelijkheid wordt beperkt, benodigde doorloopruimte, (verkeers)veiligheid, bereikbaarheid (waaronder het parkeren van voertuigen) of de ondergrondse infrastructuur. Bewoners krijgen ruimte om hier een actieve rol in te spelen door bijvoorbeeld samen het groen te onderhouden. Hiervoor geldt het principe 'ja, tenzij'. Dis is mogelijk vanwege onder andere het positieve effect op de sociale cohesie in de buurt. Redenen om hiervan af te wijken is als men niet kan beloven het onderhoud voor minimaal twee jaar te kunnen doen. Participatie op dit uitgangspunt is niet mogelijk.
- *Alle voortuinen worden opnieuw aangelegd.* Vanwege het werk van Waternet in de bodem zullen de straten van gevel tot gevel open gaan. De voortuinen maken deel uit van de onderhoudsopgave en worden op kosten gemeente opgehoogd en opnieuw aangelegd. De tuinen van Rochdale en Stadsgenoot, Eigen Haard (151 – 163 & 9 – 17) liggen op gemeentegrond. Bij Eigen Haard (2 – 48 & 19 – 49) zijn de tuinen uitgegeven in erfpacht, waarbij bewoners alsnog de optie krijgen om de voortuin op kosten van de gemeente opnieuw aan te leggen.

- Ophogen tuinen is noodzakelijk omdat er anders een hoogteverschil komt tussen de voortuinen en de straat/stoep en er 'badkuipjes' ontstaan in de voortuinen. Participatie op dit uitgangspunt is niet mogelijk. Zoals hierboven aangegeven kunnen bewoners meedenken over de aanleg. De mensen die we niet bereiken of die niet betrokken willen worden, zullen de standaard variant krijgen. Hoe deze standaard variant eruit ziet wordt samen met de buurt bepaald. We zullen een extra inspanning leveren wanneer we merken dat we bepaalde bewoners niet bereiken.

Wie doen er mee?

- Het project heeft gevolgen voor alle bewoners van de Heggerankweg en zij worden dan ook actief geïnformeerd en betrokken.
- De gemeente en Eigen Haard, Stadgenoot, Rochdale hebben als gezamenlijk doel om de leefbaarheid en klimaatbestendigheid van de buurt te vergroten en tot afspraken te komen over het onderhoud van de voortuinen nadat deze zijn aangelegd.

Hoe en wanneer kunnen buurtbewoners meedoen?

- Eind mei vindt een tweede gesprek met actieve bewoners plaats. Tijdens dit gesprek worden ontwerpscenario's voor de openbare ruimte en opties voor de voortuinen besproken.
- Eind mei/begin juni worden bewoners door middel van diverse communicatie middelen geïnformeerd over de onderhoudswerkzaamheden in de openbare ruimte (incl. voortuinen): brief, flyer, facebook, website, buurtapp-groepen.
- In juni wordt een algemene inloopbijeenkomst georganiseerd voor het beantwoorden van vragen en het ophalen van behoeften ten opzichte van de openbare ruimte. Ook zullen er sfeerimpressies gedeeld worden van mogelijke ontwerpen van de voortuinen en kunnen bewoners hun wensen en behoeften uiten.
- Kort na de algemene bijeenkomst wordt eind juni/begin juli nog twee inloopmomenten georganiseerd.
- Afhankelijk van het aantal bereikte bewoners, wordt er in de fase na de zomer (september-oktober) deur-tot-deur bezoeken en/of inloopmomenten in de buurt georganiseerd. Dit met hetzelfde doel: het beantwoorden van vragen en het ophalen van behoeften. Tijdens deze momenten kunnen bewoners ook de keuze voor de voortuin doorgeven, de buurt krijgt ook de gelegenheid dit online te doen.
- In de periode oktober- december organiseren de gemeente en de woningcorporaties een gezamenlijke informatieavond. Tijdens deze avond worden de belangrijkste uitkomsten met betrekking tot de opgehaalde behoeften uit de eerdere activiteiten teruggekoppeld. Daarnaast volgt een presentatie van het voorlopig ontwerp openbare ruimte en de varianten van de voortuinen. Lid van het dagelijks bestuur Yassmine El Ksai zal een bijdrage leveren aan deze avond. De bijeenkomst wordt georganiseerd in samenspraak met collega's die betrokken zijn bij participatieprocessen rond speelplaatsen in de straat. De buurt krijgt deze avond en een periode hierna de gelegenheid te reageren op het ontwerp. In deze fase zijn er nog kleine wijzingen mogelijk.
- Eind maart / april wordt het definitief ontwerp on- en offline beschikbaar gesteld aan de buurt.
- Eind maart draagt de gemeente het ontwerp over aan de markt en start het selectieproces van een aannemer.
- Afspraken tussen bewoners Eigen Haard, Stadgenoot, Rochdale en de gemeente over ieders rol en verantwoordelijkheden bij het onderhoud van de voortuinen en mogelijke ondersteuning hierbij volgen eind 2025/begin 2026.

- In het voorjaar of najaar 2026 starten de onderhoudswerkzaamheden. Tijdens de werkzaamheden is er een vast contactpersoon. Afhankelijk van de bereidheid in de buurt kunnen buurtbewoners een rol spelen bij de aanleg van de voortuinen.

Wat gebeurt er met de inbreng van buurtbewoners?

De buurtbewoners kunnen tijdens de participatieactiviteiten in het voor- en najaar van 2025 reageren op een schetsontwerp van de openbare ruimte en sfeerimpressies van mogelijke voortuinen. Wensen en ideeën worden waar mogelijk verwerkt in het ontwerp voor zowel de openbare ruimte als de voortuinen. De bewoners wordt ook gevraagd of zij een rol willen spelen bij de aanleg van de voortuinen en het onderhoud hiervan na aanleg.

In de periode oktober- december organiseren de gemeente en de woningcorporaties een gezamenlijke informatieavond. Tijdens deze avond worden de belangrijkste uitkomsten met betrekking tot de opgehaalde behoeften uit de eerdere activiteiten teruggekoppeld. Daarnaast volgt een presentatie van het voorlopig ontwerp openbare ruimte en de varianten van de voortuinen. De buurt krijgt deze avond en een periode hierna de gelegenheid te reageren op het ontwerp. In deze fase zijn er nog kleine wijzingen mogelijk.

Bewoners van benedenwoningen met een voortuin kunnen tijdens deze bijeenkomst en tot enkele weken na deze bijeenkomst een keuze maken uit de varianten voortuin. We zullen een extra inspanning leveren wanneer we merken dat we bepaalde bewoners niet bereiken. Denk hierbij aan het inzetten van sleutelfiguren uit de wijk, en eventueel huis aan huis bezoeken. Buurtbewoners die we niet bereiken of die niet betrokken willen worden, zullen de voortuin variant krijgen die later het minste onderhoud vraagt.

Op verschillende momenten in het proces wordt aan bewoners gevraagd welke rol zij (gezamenlijk of apart van elkaar) kunnen/of willen nemen bij het onderhoud van de voortuinen/het overige groen in de buurt en of hier ondersteuning bij nodig is. Uitkomsten hiervan worden verwerkt in afspraken tussen gemeente, bewoners, Eigen Haard, Stadgenoot, Rochdale over ieders rol bij het onderhoud die worden verwacht eind 2025/begin 2026.

Het kan zijn dat het participatieproces anders loopt dan beschreven. Mochten er wijzigingen plaatsvinden dan zullen we dit uitleggen.